

Силабус дисципліни «Порівняльна лексикологія і термінологія англійської та української мов зі змістовим модулем: переклад галузевої термінології»

Назва дисципліни, обсяг у кредитах ЄКТС	Порівняльна лексикологія і термінологія англійської та української мов зі змістовим модулем: переклад галузевої термінології, 3 кр. ЄКТС
Загальна інформація про викладача	Білан Н.І., канд. філол. наук, доцент. кафедри «Філологія та переклад», тел.: 373-67-92, e-mail: philper@ua.fm
Семестр, у якому планується вивчення дисципліни	4 курс, 7 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчити дисципліну	Спеціальність 035 «Філологія» Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно)»
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	<p>ЗК 3. Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземними мовами.</p> <p>ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 2. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у монологічному і діалогічному мовленні, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 3. Системні знання про фонетичні, орфоепічні, графічні, орфографічні, морфологічні, лексико-фразеологічні, синтаксичні, стилістичні та пунктуаційні норми іноземної мови (англійської), необхідні для організації успішної комунікації і досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>ФК 11. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ФК 14. Усвідомлення значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>Навчальна дисципліна сприяє розвитку таких соціальних навичок (soft skills): тайм-менеджмент (ОН 1), властивість приймати рішення (ОН 2), чітке формулювання цілей (ОН 3), позитивне мислення (ОН 4), зрозуміле формулювання</p>

	думки (КН 1), здатність модерувати наради (обговорення) (КН2), аргументована відповідь (КН 3), урахування усіх точок зору (КН 4), здатність працювати в команді (УН1), розвиток членів команди (УН 3), уникнення ризиків (конфліктів) (УН 4).
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	<p>Для вивчення пропонованої дисципліни необхідні знання таких дисциплін:</p> <p>ВБ 12.1 Сучасна українська мова і література</p> <p>ВБ 12.2 Постмодерна інтерпретація буття у лінгвістичному та літературному ракурсах</p> <p>ВБ 12.3 Проблеми розвитку української ділової мови та сучасної художньої літератури.</p> <p>ВБ 17.1 Основи інформатики та прикладної лінгвістики</p> <p>ВБ17.2 Прикладна лінгвістика та сучасні проблеми перекладознавства</p> <p>ВБ 17.3 Основи прагмалінгвістики і переклад</p> <p>ВБ 19.1 Історія основної іноземної мови (англійської)</p> <p>ВБ 19.2 Германістика в історико-діалектичному розвитку</p> <p>ВБ 19.3 Стандартні варіанти сучасної англійської мови</p> <p>ВБ 20.1 Порівняльна граматики англійської та української мов</p> <p>ВБ 20.2 Теоретична граматики сучасної англійської мови</p> <p>ВБ 20.3 Граматико-стилістичні проблеми перекладу</p> <p>ВБ 26.1 Виробнича практика 1</p> <p>ВБ 26.2 Перекладацька практика</p> <p>ВБ 26.3 Виробнича практика у ЗМІ</p> <p>ВБ 27.1 Виробнича практика 2</p> <p>ВБ 27.2 Виробнича практика у видавничій та бібліотечній галузі</p> <p>ВБ 27.3 Перекладацька практика</p>
Основні теми дисципліни	<p>32 год. лекцій</p> <p>Основні теми лекцій:</p> <p>1. Вступ. Цілі та методи порівняльної лексикології і термінології української та англійської мов. Зв'язок лексикології з іншими лінгвістичними дисциплінами (фонетикою, граматику, стилістикою, історією мови, соціолінгвістикою).</p> <p>2. Основи порівняльного аналізу лексичних систем англійської та української мов. Загальні проблеми теорії слова. Методи лексикологічних досліджень: діахронічний підхід, синхронічний підхід, метод порівняльного аналізу. Статистичний аналіз. Дистрибутивний аналіз. Аналіз за безпосередніми складниками. Компонентний аналіз. Трансформаційний аналіз.</p> <p>3. Морфологічна структура слова. Поняття морфеми та аломорфу. Класифікація морфем в англійській та українській мовах.</p> <p>4. Види словотвору. Дери́вація. Основні класифікації</p>

афіксів. Конверсія. Синтаксичний словотвір. Утворення складних слів. Семантичний словотвір. Скорочення. Акроніми. Окказіоналізми.

5. Семасіологія. Семантична структура слова як мовна універсалія. Лексичне значення слова і його взаємовідносини з поняттям. Типи значень слова. Мотивація та її типи. Семантичний розвиток слова.

6. Семантичні змінення та причини їх виникнення. Метафора, метонімія та інші види семантичних змінень. Елементи семантичної структури слова. Семантична класифікація лексичних одиниць. Полісемія, Омонімія. Синонімія. Антонімія.

7. Етимологія як розділ лексикології. Запозичення з кельтської мови, давньої грецької, давньої латини, германських, скандинавських та романських мов. Асиміляція запозичених слів. Етимологічні дублети. Інтернаціоналізми та «хибні» друзі перекладача.

8. Функціональна диференціація лексичних систем англійської та української мов. Нейтральна лексика. Книжкова та офіційна лексика.

Колоквіалізація та сленг. Семантична та стилістична диференціація інтернаціональних слів систем англійської та української мов.

9. Сучасна фразеологія англійської мови (порівнянні з фразеологією української мови).

10. Особливості перекладу науково-технічної літератури.

Термін як основа технічного перекладу.

Походження нових термінів шляхом зміни значення слів повсякденного вжитку.

Переклад галузевої термінології деривативного походження.

11. Основні суфікси та префікси, які використовуються при побудові термінів в англійській та українській мовах.

Переклад термінів складних слів. Структурно-змістовна класифікація складних слів. Відмінність складних слів та термінологічних словосполучень в англійській та українській мовах.

12. Переосмислення компонентів складних слів.

Переклад термінів сталих словосполучень.

Змістовна самостійність слів у складі термінологічних словосполучень.

Термінологічні скорочення в англійській та українській мовах. Вживання скорочень галузевої тематики у письмовому та усному мовленні в англійській та українській мовах. Абревіатури.

13. Науково-технічні терміни іншомовного походження.

Інтернаціональні терміни.

Розвиток компонентів англійської та української терміносистеми.

Компонентний аналіз галузевої термінології в англійській та українській мовах.

Складання термінологічних словників.

	14. Особливості перекладу науково-технічної літератури галузевої тематики.
Мова викладання	українська, англійська
Список основної та додаткової літератури	<p>Рекомендована література</p> <p>Основна:</p> <p>Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2008. 248 с.</p> <p>Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови : Навч. Посібник. Вінниця : Нова книга, 2001. 117 с.</p> <p>Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови : [підруч. для ін-тів і фак. інозем. мов]. Харків : Основа, 1993. 255 с.</p> <p>Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця : Нова книга, 2007. 528 с.</p> <p>Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2004. 575 с.</p> <p>Карабан В.І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: навчальний посібник-довідник для студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с.</p> <p>Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: навчальний посібник / за ред. В.К. Шпака. К.: Знання, 2005. 310 с.</p> <p>Перекладацький аналіз спеціального тексту: Навчальний посібник / Т.І. Власова, В.М. Гаркуша. Дн-вськ, 2014.160 с.</p> <p>Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця. «Нова книга», 2003. 448 с.</p> <p>Мямлін С.В., Власова Т.І., Білан Н.І., Тюрєнкова В.Я. Переклад англійської літератури в галузі залізничного транспорту: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2015. 159 с.</p> <p>Додаткова:</p> <p>Зацний Ю. А., Пахомова Т. О. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя: Запорізький державний університет, 2001. 243 с.</p> <p>Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності: стилістика та культура мови. К.: Довіра, 1999. 431 с.</p> <p>Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз. Учбово-методичн. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 240с.</p> <p>Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. 458 с.</p> <p>Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навч. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 272 с.</p> <p>Левицький В. В. Семасиологія. Вінниця : Нова книга, 2006. 512 с.</p> <p>Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). К.: Видавн. центр КНЛУ, 2003. 388 с.</p>

Key Concepts in Communication and Cultural Studies. / Ed. by O'Sullivan T., Hartley J., Saunders D., Montgomery M., Fiske J. London : Routledge, 1994. 368 p.

Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: вид-во Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.

Інформаційне забезпечення:

Інформаційні ресурси:

1. <https://library.diit.edu.ua/uk/catalog>
2. <https://library.diit.edu.ua/uk/catalog?category=books-and-other>
3. http://www.englishclub.com/writing/spelling_american-english.htm.
4. <http://poets.notredame.ac.jp>
5. <http://www.onelook.com>
6. <http://dictionary.cambridge.org>
7. <http://www.oup.com>
8. <http://www.ldoceonline.com>
9. <https://www.ted.com>
10. <http://howjsay.com>
11. <http://bbc.com/news>